מהדורה למורה – מאחורי הגדר – דף תרגול (רגיל)

דף התרגול עוסק בדמויות, בסמלים ובמבנה של הנובלה "מאחורי הגדר", ומסתיים בפסקה בנוסח בגרות. מומלץ להזכיר שהשם בנוסח המקורי הוא "מארינקא" (ובחומרים אחרים "מרינקה").

מסלול רגיל: הגרסה הרגילה: כל הפריטים. מומלץ 30–40 דקות, אפשר לחלק לשני שיעורים.

מפתח תשובות

#	שאלה	תשובה / כיוון
1	מה מפריד בין החצר של נח לחצר של הזקנה?	ב – גדר של קרשים
2	איפה נח ומארינקא נפגשים לראשונה?	ג – דרך נקב בגדר, ליד ערוגות שנח זרע
3	נח אוהב ללמוד בחדר, והמלמדים מרוצים ממנו מאוד.	לא נכון – נח אינו מוצא את מקומו בחדר; לבו הולך אחר כלבים, סוסים וגנים, והמלמדים ממאסים בו.
4	הכלב האימתני של הזקנה, ____, נעשה ידידו של נח ושומר על סוד הפגישות.	שקוריפין
5	מה עושה אביו של נח אחרי מלחמת האבנים?	ב – לוקח אותו לאורווה ומכה אותו מכות קשות
6	בסוף הנובלה נח נושא לאישה את מארינקא.	לא נכון – נח נושא, בעזרת שדכן, בת של מוכסן; מארינקא מציצה עם תינוק דרך סדק בגדר.
7	באיזה ליל מתרחש השיא של הנובלה?	א – ליל שבת בתמוז, בירח מלא
8	התאימו בין הדמות לבין התיאור שלה.	1–א, 2–ד, 3–ב, 4–ג, 5–ה
9	מספרו את שלבי העלילה לפי הסדר (1–5).	הסדר הנכון: א → ג → ה → ד → ב

#	שאלה	תשובה / כיוון
10	מיינו כל פרט: עולם השכונה היהודית או עולם החצר והגן של הזקנה?	השכונה היהודית: החדר והמלמדים, שדכן וחופה כמנהג, צפיפות, ציפייה לבן תלמיד חכם | החצר והגן של הזקנה: עץ התפוח, הכלב שקוריפין, טבע וחופש, מארינקא האסופית
11	מה מרמז עץ התפוח ש"מושיט" לנח שני תפוחים?	רמז לגן עדן ולפרי האסור – פיתוי וחטא; זו גם האנשה, כאילו הטבע עצמו מזמין את נח לחצות את הגבול.
12	מה משמעות הגדר בנובלה? התייחסו לנקב בתחילה ולסדק בסוף.	הגדר מפרידה בין שני עולמות. דרך הנקב נוצר הקשר בילדות; דרך הסדק בסוף מארינקא רק מציצה מבחוץ – מה שהיה פתח לקשר הפך לחלון של נידוי.
13	מדוע הסיום אירוני?	נח מתחתן "כמנהג" עם "בתולה כשרה" בחופה וקידושין, ובאותו זמן מארינקא מציצה מאחורי הגדר עם תינוק – החתונה המכובדת מסתירה את האהבה שננטשה.
14	כתבו פסקה בנוסח בגרות: הסבירו כיצד מעוצב בנובלה המאבק בין רצון הלב לבין המוסכמות של החברה. התייחסו לשני רגעים לפחות (ציטוט קצר, טענה, הסבר, סיכום).	טענה: האהבה בין נח למארינקא צומחת דרך הגדר, אך המוסכמות גוברות. ביסוס: הפגישה דרך הנקב; מכות האב אחרי מלחמת האבנים; ליל תמוז; החתונה עם בת המוכסן והסדק בסוף. הסבר: הגדר כסמל לחומה בין עולמות; נח נכנע ומארינקא נשארת מאחור. סיכום. מחוון: טענה, ביסוס, הסבר, מושגים (סמל, אירוניה), מבנה.

כרטיס יציאה – כיוון

הגדר: חומה בין עולמות וקהילות, שיש בה נקבים לקשר. רגעים: השיחות דרך הנקב, המשחקים בגן, מלחמת האבנים בראש הנערים הנוכרים, הקפיצה אל הגן בליל תמוז.

לוודא

- איות השמות (מארינקא/מרינקה, שקוריפינשטשיכא) – לפי הנוסח במקראה.
- בשאלת הבגרות באתר (36) נח מתואר "ממשפחה של סוחרי עצים"; בעמוד היצירה זה לא מופיע – הדף לא משתמש בפרט זה.

הדף מתאים לעמוד "מאחורי הגדר – דף תרגול" באתר. יצרה: רוית ראש בן ישי

מאחורי הגדר – דף תרגול – דף התלמיד/ה

מסלול: רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

חלק א' – הבנה ומידע

קראו כל שאלה וסמנו את התשובה הנכונה, או השלימו את החסר.

1. מה מפריד בין החצר של נח לחצר של הזקנה?

(א) נהר (ב) גדר של קרשים (ג) רחוב גדול (ד) שדה

2. איפה נח ומארינקא נפגשים לראשונה?

(א) בשוק (ב) בבית הכנסת (ג) דרך נקב בגדר, ליד ערוגות שנח זרע

(ד) בשדה, בזמן העבודה

3. נח אוהב ללמוד בחדר, והמלמדים מרוצים ממנו מאוד. ◯ **נכון** ◯ **לא נכון**

4. הכלב האימתני של הזקנה, _____, נעשה ידידו של נח ושומר על סוד הפגישות.

5. מה עושה אביו של נח אחרי מלחמת האבנים?

(א) קונה לו מתנה (ב) לוקח אותו לאורווה ומכה אותו מכות קשות (ג) שולח אותו לכפר

(ד) מדבר עם הזקנה ומשלים איתה

6. בסוף הנובלה נח נושא לאישה את מארינקא. ◯ **נכון** ◯ **לא נכון**

7. באיזה ליל מתרחש השיא של הנובלה?

(א) ליל שבת בתמוז, בירח מלא (ב) ליל חנוכה מושלג (ג) ליל הסדר בבית ההורים

(ד) ליל ראש השנה בבית הכנסת

חלק ב' – התאמה, סדר ומיון

בצעו את המשימות: מתחו קו, מספרו לפי הסדר, מיינו לטבלה וענו בקצרה.

8. התאימו בין הדמות לבין התיאור שלה.

#		האות שלי		התאמה
1	נח	____	א	חולמני, אוהב טבע וחופש, נכנע בסוף
2	מארינקא	____	ב	אלמנה נוכרייה עקשנית שאינה מוכרת את חצרה
3	שקוריפינשטשיכא	____	ג	אביו של נח, תקיף ואלים
4	חנינא-ליפא	____	ד	אסופית, עובדת קשה, חמה ונאמנה
5	ציפא-לאה	____	ה	אמו של נח, דאגנית וחולמת על בן תלמיד חכם

9. מספרו את שלבי העלילה לפי הסדר (1–5).

	שלב	מספר בסדר (1, 2, 3...)
א	משפחתו של נח מתיישבת בחצר הסמוכה, ופורצת מלחמת שכנים	
ב	נח מתחתן עם בת המוכסן, ומארינקא מציצה דרך סדק	
ג	מארינקא מגלה דרך הנקב את הערוגות של נח, והם נעשים ידידים	
ד	בליל תמוז נח קופץ מן הגג אל הגן, אל מארינקא	
ה	מלחמת האבנים, ואחריה המכות של האב	

10. מיינו כל פרט: עולם השכונה היהודית או עולם החצר והגן של הזקנה?

מחסן מילים: טבע וחופש | מארינקא האסופית | החדר והמלמדים | שדכן וחופה כמנהג | עץ התפוח | הכלב שקוריפין | צפיפות | ציפייה לבן תלמיד חכם

השכונה היהודית	החצר והגן של הזקנה

11. מה מרמז עץ התפוח ש"מושיט" לנח שני תפוחים?

חלק ג׳ – כתיבה ופרשנות

כתבו תשובות מלאות. בתשובה הארוכה הקפידו על טענה, ביסוס (דוגמה מהיצירה), הסבר וסיכום.

12. מה משמעות הגדר בנובלה? התייחסו לנקב בתחילה ולסדק בסוף.

13. מדוע הסיום אירוני?

14. כתבו פסקה בנוסח בגרות: הסבירו כיצד מעוצב בנובלה המאבק בין רצון הלב לבין המוסכמות של החברה. התייחסו לשני רגעים לפחות (ציטוט קצר, טענה, הסבר, סיכום).

כרטיס יציאה

1. מה הגדר מסמלת בנובלה?

2. כתבו רגע אחד שבו נח חוצה את הגבול בין העולמות.

3. השלימו: "היום הבנתי ש..."